

ANVISNING FÖR UPPGÖRANDET AV VARUDEKLARATION FÖR JORDFÖRBÄTTRINGSMEDEL

Med jordförbättringskompost avses gödselafabrikat som ingår i typbeteckningsgruppen organiska jordförbättringsmedel (3A2) i bilaga I till jord- och skogsbruksministeriets förordning 24/11 (gäller på Åland genom Ålands landskapsregerings beslut om ändring av Ålands landskapsregering beslut om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om gödselmedel 2011:116 1§ punkt 2) och som framställts genom kompostering av naturgödsel, reningsverksslam, växtavfall, matavfall, organiskt avfall från livsmedelsindustrin eller andra motsvarande beståndsdelar. *Som sådant lämpar sig ett jordförbättringsmedel inte som växtunderlag.* Om man i något skede av framställningen tillsätter sand eller annan mineraljord till komposten är produkten inte längre jordförbättringskompost, utan ett växtunderlag och lyder under typbeteckningen kompostmylla (typbeteckningsgrupp 5A2 jordblandningar) och denna anvisning för uppgörandet av varudeklarationen lämpar sig inte för produkten i fråga.

Den här anvisningen innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen ska tillämpas. *Lagstiftningen har separerats med kursiv stil.*

Köparen ska tillsammans med produkten alltid få en varudeklaration enligt bestämmelserna. Den ska fästas på förpackningen eller, om produkten säljs i lösvikt, ges tillsammans med produkten.

Enligt bestämmelserna ska följande uppgifter ingå i varudeklarationen:

Typbeteckning

Jordförbättringskompost

Handelsnamn

Handelsnamnet får väljas fritt. Det får ändå inte stå i konflikt med typbeteckningen eller produktens egenskaper. Till exempel får ordet "mylla" inte förekomma i namnet på en jordförbättringskompost eftersom det syftar på ett växtunderlag.

Råvaror

Alla de råvaror som använts vid komposteringen räknas upp. Också ämnen som påskyndar komposteringen anges som råvaror.

Tillsatta ämnen

Gödselafabrikat eller andra tillåtna ämnen som har tillsatts till komposten efter kompostering och som förbättrar t.ex. produktens kemiska och/eller fysikaliska egenskaper.

Vattenhalt

Produktens vattenhalt i procent.

Organisk beståndsdel (glödningsförlust)

Mängden organiskt material anges i procent av torrsubstansen. En jordförbättringskompost ska innehålla över 25 % organiskt material.

Ledningsförmåga och pH

*Ledningsförmågan (enhet **ms/m**) och pH mäts i färsk kompost med extraktionsförhållandet 1 del kompost och 5 delar vatten (EN-SFS-13038 och EN-SFS-13037)*

Huvudnäringsämnen

I varudeklarationen är endast huvudnäringsämnena obligatoriska: de totala mängderna kväve (N), fosfor (P) och kalium (K) (EN-SFS-13654 och EN-SFS-13650) samt mängderna vattenlösligt kväve och vattenlösligt kväve och vattenlöslig fosfor (EN-SFS-13652). Enheten är mg/kg torrsubstans, **dessutom anges** halterna också som mg/l eller kg/m³ per försäljningsfuktig produkt. Halterna av sekundära näringsämnen och spårämnen kan anges i enlighet med bilaga II till förordning 24/11 om så önskas.

Volymvikt

Anges i g/l eller kg/m³

Katjonbyteskapacitet

Kan anges. Den effektiva katjonbyteskapaciteten anges som mängden ammoniumjoner i torrsubstansen, d.v.s. cmol+/kg ts.

Halterna av skadliga metaller

De skadliga metaller som anges är arsenik (As), kvicksilver (Hg), kadmium (Cd), krom (Cr), koppar (Cu), bly (Pb), nickel (Ni) och zink (Zn). Halterna av dessa metaller ska anges i varudeklarationen, enheten är mg/kg torrsubstans. I varudeklarationen för jordförbättringsmedel, vilkas enda organiska råvaror är naturgödsel och torrströ ska endast halten av kadmium anges.

Bruksändamål

Anges kortfattat (t.ex. jordförbättringsmedel och näringstillskott till alla växter eller jordförbättringsmedel för anläggande av grönområden). Dessutom är det skäl att nämna att produkten som sådan inte lämpar sig som växtunderlag. *Jordförbättringsmedel lämpar sig för användning i åker och trädgård samt inom landskapsarkitektur, för förebyggande av erosion och vid underhåll och anläggande av grönområden.*

Bruksanvisning

I bruksanvisningen ska man beakta de risker och användningsbegränsningar som hör samman med alla råvaror som använts. Vid behov ska risken för växtskadegörare beaktas i bruksanvisningen som en begränsning för användningen (t.ex. får inte användas på produktionsgårdar med potatis- eller rotfruktsproduktion). JSMf 24/11 5§ och 11§ samt bilaga IV).

Begränsningar för användningen har fastställts också för organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel som innehåller animaliska kategori 2- eller 3-biprodukter. Förpackningarna ska vara försedda med följande märkning som krävs i kommissionens förordning (EU) nr 142/2011:

”Produktionsdjur får ej beta och ej utfodras med vallväxter under minst 21 dagar efter spridningen”. Märkningskravet gäller ändå inte konsumentförpackningar som väger högst 50 kg. Kravet gäller inte heller förpackningar om högst 100 kg när de är försedda med en märkning om att produkten inte är avsedd att spridas på mark dit produktionsdjur har tillträde.

I bruksanvisningen är det dessutom skäl att nämna att i fråga om områden som används för betesgång eller foderproduktion ska det föras bok över mängden kompost som spridits ut, spridningstidpunkten samt tidpunkten då boskap har släppts ut på bete eller marken besätts med en foderväxt. **Dessa begränsningar gäller inte kompost som tillverkats av stallgödsel.**

Den bruksmängd som ska anges i bruksanvisningen i varudeklarationen *kan begränsas av den årliga maximala kadmiumbelastningen per hektar som är 1,5 g/ha inom jordbruk och trädgårdsodling och högst 7,5 g/ha under en femårsperiod. Vid användning av jordförbättringskomposter på grönytor och vid landskapsarkitektur finns det inget gränsvärde per hektar för kadmium.*

Dessutom kan bruksmängden begränsas av höga halter av näringsämnen i jordförbättringskomposten eftersom det i 11§ i förordning 24/11 har fastställts hektarspecifika maximala mängder för lösligt fosfor och kväve, (t.ex. inom trädgårdsodlingen 600 kg vattenlöslig fosfor/ha under högst en femårsperiod).

Det är också skäl att hänvisa till de begränsningar som EG:s miljöstöd och nitratdirektiv orsakar och att nämna att bruksmängderna bör basera sig på en markkartering.

Tillverkarens namn (godkännandenummer), adress och produktens ursprungsland ska nämnas i varudeklarationen.

Komposter innehållande animaliska biprodukter såsom stallgödsel, slaktavfall och annat animaliskt avfall från livsmedelsindustrin samt matavfall ska ha tillverkats vid en anläggning som Landskapsregeringens miljöbyrå har godkänt i enlighet med biproduktförordningen (EG) nr 1069/2009.

Tillverkare av jordförbättringskompost av andra råvaror såsom växtrester och avloppsslam ska ha godkänts av Landskapsregeringens jordbruksbyrå i enlighet med lagen om gödselproduktion 539/2006.

Anläggningens godkännandenummer ska anges i varudeklarationen exempelvis efter tillverkarens namn. Om material som bearbetats vid en annan godkänd anläggning (t.ex. köttbenmjöl) används som råvara för kompost, ska anläggningens godkännandenummer uppges i råvaruförteckningen invid den aktuella råvaran. Dessutom ska partiets nummer anges på förpackningen eller i andra dokument som följer med produkten, t.ex. på fraktsedel.

Annat att uppmärksamma när en produkt släpps ut på marknaden:

Innan produkten släpps ut på marknaden måste kompostens mikrobiologiska kvalitet (*ingen salmonella/25 g och mängden Escherichia coli under 1000 cfu/g*) alltid kontrolleras i ett laboratorium med kompetens att utföra mikrobiologiska analyser. Också kompostens mognad och stabilitet ska säkerställas även om dessa uppgifter inte behöver lämnas i varudeklarationen.

Förpackade jordförbättringsmedel får inte innehålla fler än 2 groende ogräsfrön per liter, för kompost som säljs i lösvikt är motsvarande maxiantal 5 groende ogräsfrön per liter. Varudeklarationen kan också innehålla frasen "produkten innehåller ogräsfrön som sprids med vinden" varvid de ovan nämnda gränsvärdena inte tillämpas.

En produkt som säljs i lösvikt får inte innehålla orenheter (glas, metall, plast etc.) mer än 0,5 % av färskvikten (för förpackade produkter är gränsvärdet 0,2 %). Produkten får inte innehålla synliga växtrötter eller jordstockar eller annat som hör samman med vegetativ förökning och inte heller flyghavrefrön.

Mall för varudeklaration:

Typbeteckning:	Jordförbättringskompost	
Produktens handelsnamn:	Produktnamn som aktören själv har uppfunnit. Produktnamnet får inte vara vilseledande.	
Råvaror:	Avloppsslam, matavfall, hästgödsel, torv, flis	
Tillsatta ämnen:	-	
Volymvikt:	650 g/l	
Ledningsförmåga:	100 mS/m	
pH:	6,7	
Organiskt material:	70 %	
Vattenhalt:	70 %	
Huvudnäringssämnen:	Totalkväve (N)	22000 mg/kg ts 4,3 kg/m ³
	Vattenlösligt kväve (N)	7000 mg/kg ts 1,4 kg/ m ³
	Totalfosfor (P)	20000 mg/kg ts 3,9 kg/ m ³
	Vattenlöslig fosfor (P)	1000 mg/kg ts 0,2 kg/ m ³
	Totalt kalium (K)	3000 mg/kg ts 0,6 kg/ m ³
Skadliga metaller:	Arsenik (As)	5 mg/kg ts
	Kvicksilver (Hg)	<0,1 mg/kg ts
	Kadmium (Cd)	0,3 mg/kg ts
	Krom (Cr)	30 mg/kg ts
	Koppar (Cu)	100 mg/kg ts
	Bly (Pb)	20 mg/kg ts
	Nickel (Ni)	15 mg/kg ts
	Zink (Zn)	350 mg/kg ts
Grovhet:	Sållad 40 mm	
Bruksändamål:	Jordförbättringskompost och näringstillskott för alla växter. Produkten som sådan lämpar sig inte som växtunderlag eller för betesmark.	
Bruksanvisning:	Aktören kan ge anvisningar för användningen eller ange eventuella begränsningar i användningen.	
Tillverkare:	Tillverkarens namn och kontaktuppgifter t.ex. adress och telefonnummer samt godkännandenummer.	